

[Ellemann-Jensen]

andet. Det kunne være interessant at få at vide mere konkret fra ministeren, hvad det er for lovregler, han har tænkt sig, og hvorfor i alverden han ikke kunne have haft de lovregler færdige i forbindelse med de afgiftslove, vi behandler her i dag, sådan at vi kunne have fået det gennemført før sommerferien.

Gammelgaard (KF):

I henhold til folketingets forretningsorden kan der under et lovforslags anden behandling ikke alene fremsættes bemærkninger om de enkelte paragraffer og om foreliggende ændringsforslag, men også om lovforslaget i almindelighed. Det mener jeg der er grund til, ikke mindst på baggrund af, at finansministeren den 20. maj udtalte i Berlingske Tidende, at der ikke er foretaget særlige beregninger over virkningerne af forliget mellem socialdemokratiet, radikale, CD og kristeligt folkeparti. Forligspartierne har heller ikke under forhandlingerne fra regeringen fået en samlet oversigt over virkningerne af forligets indhold. Det viser, hvor lemfældigt disse forhandlinger er foregået, og hvor alt for let de fire forligspartier tager på landets meget alvorlige økonomiske problemer.

De manglende konsekvensberegninger dækker over, at de foreslåede økonomiske indgreb stort set ingen positiv effekt får, hverken på underskuddet over for udlandet eller på erhvervsinvesteringer og beskæftigelse.

Jeg har i udvalget bedt om, at vi fik en redegørelse for momsforslagets nationaløkonomiske virkninger, og vi har fået nogle tal fra finansministeriets budgetdepartement. Jeg har så selv lagt andre til, og jeg vil gerne her redegøre for det regnestykke, der da fremkommer.

Regeringen siger i sit momsforslag, at der kalkuleres med et merprovenu af momsforhøjelsen på 3,1 mia kr. Regeringen siger videre, at den compensation, som skal ydes gennem vedtagelsen af en følgelovgivning til forhøjelse af de sociale pensioner, børnetilskud, ungdomsydelser og uddannelsesstøtteordninger kommer til at koste 0,5 mia kr. Større statsudgifter i forbindelse med vareindkøb til forhøjede priser kommer til at beløbe sig til 0,3 mia kr. Til øgede kommunale udgifter i forbindelse med den høje moms skal der ydes 0,4 mia kr.

Budgetdepartementet siger videre, at arbejdsløsheden som følge af momsforhøjelsen vil blive forøget med op til 10.000 personer. De forøgede offentlige udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse er beregnet til 0,5 mia kr. Hertil kan man lægge – og det har man glemte i budgetdepartementet – at der bliver tale om øgede ydelser til kontanthjælp under bilstandsloven, når ledigheden stiger; dette beløb har jeg beregnet til 0,3 mia kr.

Efter en momsforhøjelse vil der blive tale om et større indkøb af varer i udlandet; bl. a. vil naturligvis grænsehandelen blive forøget. Dette vil efter al sandsynlighed føre til et fald i momsprovenuet på 0,3 mia kr.

Endelig er der hele det område, som hedder måneskindsarbejde, handel under bordet og bytteydelse. Denne ikke-momsregistrerede aktivitet ligger realistisk set på ca. 15 pct. af den samlede momsregistrering, og det betyder med den forhøjelse, man her foreslår, at man får et provenutab på 0,5 mia kr.

Lægges alle disse tal sammen, er der 0,3 mia kr. tilbage som virkning af momsforhøjelsen. Det er det provenu, der er tilbage. Vi ved også, at momsforhøjelsen vil give anledning til lønpres. De lønstigninger, som udløses, vil give en forværret konkurrencesituation, arbejdsløsheden bliver større, og hermed vil de sidste 0,3 mia kr. utvivlsomt forsvinde ud i den blå luft.

Momsforhøjelsen vil med andre ord i realiteten ikke få nogen som helst positiv effekt, men den vil få den negative, at arbejdsløsheden stiger, uden at man får forbedret betalingsbalancesituationen, og derfor kan regeringen og forligspartierne i realiteten lige så godt droppe den.

I den anledning vil jeg også gerne citere professor Anders Ølgaard, som til Weekendavisen den 9. maj 1980 udtalte følgende:

»Man kan godt fortsætte med at forhøje momssatsen, men bliver det så muligt fortsat at styre problemerne, der følger med? Vi oplever en tilbage-til-naturen-holdning, hvor folk egenhændigt klarer deres tjenesteydelser eller der sker en tilbagevenden til bytteøkonomi mere eller mindre under bordet. Selv om man sætter procenterne op, er der ingen garanti for, at statens indtægt stiger tilsvarende. . .

Hele spørgsmålet har, hvis man ikke vil bruge udtrykket moral, noget med folks retsfølelse at gøre. Det er ikke kun det, at vente-